

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **M. A. Y. A.**, zast. Mgr. Janem Urbanem, advokátem AK se sídlem v Hradci Králové, Haškova 1714/3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2015, čj. OAM-91/LE-LE21-K03-2014, **t a k t o :**

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 27. 1. 2015 žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu, odkázal přitom na ustanovení §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu v platném znění. Žalobce namítal ve včasné žalobě, že správní orgán nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem jeho případu, neboť sdělil žalovanému, že se v Saúdské Arábii necítí v bezpečí, zejména pro svoji palestinskou národnost. Oficiálně je proklamována velká benevolence a výhody ve styku s Palestinci, např. v oblasti zaměstnávání, ve skutečnosti je však stav věci jiný. Žalobce se osobně snažil nalézt zaměstnání, začít studovat, ale nikdy s ním nebylo jednáno jako s ostatními. Díky své národnosti nebyl schopen nalézt práci, na univerzitách ho odmítli přijmout několikrát. Samotné získávání povolení k pobytu bylo velmi složitou záležitostí, dlouhou dobu mu trvalo získání povolení pro jeho rodinu, pro něho samého se mu to nepodařilo vůbec. V případě návratu se obává špatného zacházení a celkového přístupu, obecně není dobře zacházeno s lidmi, kteří se takto do Saúdské Arábie navrátí, navíc tento stát není jeho domovem, je uprchlík bez

domova. Zástupce žalobce, ustanovený soudem, posléze žalobu žalobce doplnil, dne 1. 4. 2015 uvedl, že žalovaný pochybil, když se odpovídajícím způsobem nevypořádal s obsahem žádosti žalobce a skutečnostmi, které v průběhu pohovoru uvedl, zejména s jeho tvrzením, že mu v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy, když jeho potenciální vyhlídky na získání zaměstnání nebo nastoupení na VŠ studia jsou v kontextu místní situace v Saúdské Arábii mizivé. Sám žalovaný díky opatřeným materiálům o zemi původu tvrzení žalobce nezpochybnil, situace zahraničních pracovníků zaměstnaných v místních společnostech je stejná, jako žalobce tvrdí, není dokonce ojedinělé, že dochází k obchodu s lidmi, nebo vykonávání otrockých prací. Tento přístup k zahraničním pracovníkům je v místní společnosti hluboce zakořeněn, je to dobře známý a obtížně řešitelný problém. Žalobce proto nesouhlasí s tím, že by se žalovaný neměl zabývat otázkou jeho reálných možností pro případ jeho návratu do Saúdské Arábie, mohl by být vystaven situaci, z níž nebude jiné východisko, než vzdání se několika podstatných základních práv a svobod. Taková situace by jistě ohrožovala i žalobcův život, na pomoc zbytku své rodiny se nemůže přitom spoléhat. Žalovaný se nezabýval podstatnou otázkou existenčních možností žalobce, vypořádal se s jím sdělovanými skutečnostmi pouze odkazem na nepřipustnost ekonomických žádostí v rámci azylového řízení, tuto však za výlučně ekonomickou označit nelze. Žalobce je přesvědčen, že tak naplňuje podmínky ust. § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu, navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí správního orgánu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný dne 20. 5. 2015 písemně reagoval na žalobcovy námitky vyjádřením, v němž uvedl, že nesporné, že žalobce je palestinským uprchlíkem, který měl řádně upraven pobyt v Království Saudské Arábie, po dosažení věku 21 let neměl prostředky na prodloužení pobytu v zemi, proto ji dne 17. 12. 2013 na základě platného víza a cestovního dokladu, bez potíží, opustil. Dle jeho vyjádření byly primárním důvodem pro opuštění země jeho finanční problémy spojené s prodloužením povolení k pobytu a jeho pocit, že v této zemi je bez práv a reálných existenčních vyhlídek na lepší budoucnost. V zemi původu však neměl žádné problémy s úřady či policií, ani individuální potíže z důvodů diskriminace vzhledem ke své rase, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, zem původu tedy opustil v době, kdy neměl žádné azylově relevantní problémy, politicky se nikdy neangažoval. Žalobci byl dle jeho prohlášení znám právní režim pobytu cizinců a osob bez státní příslušnosti v zemi původu, založený na principu „kafala“ (sponzorství), který je uplatňován celoplošně na celém území, bez jakékoliv diskriminace jeho osoby, měl tedy prokazatelně stejné pobytové podmínky, jako ostatní cizinci či osoby bez státní příslušnosti v zemi původu, do které se však, dle vlastního prohlášení, nemůže vrátit, protože mu vzhledem k nedostatku finančních prostředků, propadlo výjezdní povolení. Argumentace žalobce ve věci nedostatečného hodnocení skutečností, rozhodných z hlediska definičních znaků pro udělení mezinárodní ochrany se tak jeví žalovanému jako účelová a lichá, byl řádně zjištěn a doložen skutkový stav věci, rozhodnutí bylo podpořeno zprávami z informačních zdrojů, které jsou relevantní, objektivní a v souladu s ustálenou judikaturní praxí. Žalobce nedoložil konkrétní skutečnosti, svědčící o zásahu do jeho hmotněprávního postavení, nebyl zkrácen na svých právech, námitka o nezjištění skutečného stavu věci nemůže obstát, neboť žalobce neuvedl důkazy, které by pro takovou skutečnost svědčily. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu správního řízení uvedl, žalovaný odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 6.

12. 2007, sp. zn. 7 Azs 72/2007. Důkazní břemeno v řízení vyplývající z břemene tvrzení vážne za žalobci, správnímu orgánu dle přesvědčení žalovaného nelze vytýkat, že sám, z vlastní iniciativy, nevyhledal skutečné příčiny podání žádosti o azyl a vyvracel či podporoval žalujícím uváděné ekonomické problémy ve vlasti – zde žalovaný odkazuje na rozsudek NSS ze dne 25. 10. 2004, čj. 5 Azs 162/2004. Žalovaný je přesvědčen, že hodnotil důkazy řádně a úplně, seznámil s nimi žalobce, který je nerozporoval. Neutěšená situace žadatele se stavem dodržování lidských práv však nemůže zakládat důvod podle § 12 zákona o azylu, žalovaný akceptoval test přiměřené pravděpodobnosti pro zkoumání odůvodněnosti strachu z pronásledování, i test reálného nebezpečí, jak uvádí rozhodnutí NSS z 30. 9. 2008 pod sp. zn. 5 Azs 66/2008. Vznik vážné újmy je vázán na dvě kumulativní podmínky, a to – být vystaven trestu smrti nebo být podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, jakož i ohrožení života nebo tělesné integrity a dále na podmínku posouzení míry a intenzity porušování lidských práv. Při hodnocení bezpečnostní situace vycházel žalovaný z průběžně aktualizovaných informací ze země původu žalobce, zjistil, že žádné takové skutečnosti nebyly relevantně zjištěny a že subjektivní pocit žalobce je možné chápat pouze s celoplošnou diskriminací cizinců a osob bez státní příslušnosti v zemi jeho pobytu, nikoliv však s diskriminací či útoky na jeho integritu. Žalovaný hodnotil důkazy jednotlivě i v obsahovém kontextu, nedopustil se jednání, které by znamenalo opomenutí či zkrácení práv žalobce, navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Při jednání soudu dne 11. ledna 2016 žalobce uvedl k dotazu soudu, že o možnosti případného studijního pobytu či využití institutů zákona o pobytu cizinců neměl informace. Bylo s ním zacházeno jako s občanem Saúdské Arábie, když mu bylo vydáno zamítavé rozhodnutí, bylo mu řečeno, že už nemá možnost se vrátit, chtěl by tedy, aby s ním bylo zacházeno jako s osobou, přicházející z Palestiny. Zástupce žalobce pak měl za to, že v průběhu řízení bylo naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany žalobci dostatečně prokázáno, navrhl zrušení rozhodnutí správního orgánu. Žalobce náhradu nákladů řízení nežádal a zástupce vyčíslil náklady právního zastoupení, spočívající ve třech úkonech právní služby. Pověřená pracovnice žalovaného měla za prokázané, že správní orgán se ve svém rozhodnutí vypořádal s důvody žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany dostatečným způsobem, žalobce je palestinským uprchlíkem, byl mu však vydán oficiální pas a české vízum, opustil zem bez vážných azylových důvodů, je navrhováno zamítnutí žaloby. Náhradu nákladů řízení žalovaný neúčtoval.

Soud konstatoval ze správního spisu, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 13. 5. 2014, uvedl, že je narozen 16. 8. 1991 v Rijádu v Saúdské Arábii, je arabské národnosti, bez státní příslušnosti. Matka a sestry žijí v Rijádu, žalobce je svobodný, s rodinou žil do prosince 2013. Vlastní cestovní pas a k dispozici má průkaz žadatele o azyl ve Švédsku. Je islámského vyznání, sunnita, nikdy nebyl politicky organizován, má SŠ vzdělání. Jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že v Saúdské Arábii mu odmítli prodloužit povolení k pobytu, jsou to rasisté, proto odjel. Měl české vízum, letěl do Prahy, vlakem pak cestoval do Berlína, Hamburku, Kodaně a do Švédska. Tam požádal o mezinárodní ochranu, byl převezen do ČR. Chtěl by studovat a žít jako rovnocenný občan, v Saúdské Arábii nemá pobyt, má přechodný pas pod číslem průkazu matky. V rámci pohovoru dne 13. 5. 2014 žalobce uvedl, že při zařizování víza v Rijádu předložil potvrzení o studiu a výpis z účtu, vycestoval legálně.

V Saúdské Arábii měl pobyt na 1 rok, který měl prodlužován od dětství. Problémy měl otec, a to s firmou, kde pracoval, prodlužovali si pobyt přes jinou firmu, které za to platili. Otec zemřel, za děti pak ručila matka, jenže on je student, starší 21 let a za něho již matka ručit nemohla. Na vysokou školu se ale žalobce nedostal, použil potvrzení o studiu svého kamaráda, to šlo ale jen na rok a proto přemýšlel o odjezdu ze země, po návštěvách ambasad si vzal české vízum a odletěl. Nemá žádné pracovní kontakty, neměl ručitele, jako Palestinec by sice mohl v zemi zůstat, ale bez jakýchkoliv nároků. Jako Palestinec bez dokladů a práce by to měl těžké. A aby mu jen tak někdo ručil, to se neví, co by za to mohl chtít. Žalobce by rád vystudoval VŠ, nechce celý život pracovat jako dělník. Palestinci nemají v Saúdské Arábii žádná práva. V rámci pohovoru dne 4. 8. 2014 pak žalobce uvedl, že mu skončila platnost výjezdního povolení Saúdské Arábie, výjezdní list je neplatný, vstup do země by nebyl možný. Protože jeho maturita již byla starší 3 let, na VŠ nebyl přijat, neměl východisko a snažil se dostat ven. Jeho strýc pracuje pro saúdskou firmu, chrání matku a její děti, na ženy se jím uváděné podmínky nevztahují, ale žalobce musel po 21. roce věku mít své povolení. Dne 9. 1. 2015 byl pak žalobce seznámen s podklady žalovaného, nechtěl se k nim nijak vyjádřit.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že namítaná pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle §2odst. 11

Žalobce tvrdil, že důvodem jeho odjezdu ze Saúdské Arábie bylo to, že měl problémy s prodloužením pobytu v zemi, neboť dosáhl věku nad 21 let, neměl zaměstnání a nedostal se na vysokou školu. Pomohl si tím, že mu kamarád půjčil průkaz a posléze řešil situaci odjezdem ze země, chtěl by studovat, nechce celý život vykonávat dělnickou profesi a záruka případného cizího člověka za jeho osobu by mohla způsobit, že by po něm mohl někdo chtít prakticky cokoliv odvetou. Na str. 3 svého rozhodnutí žalovaný citoval podkladové materiály, které byly shromážděny za účelem posouzení situace v zemi původu žalobce a za účelem posouzení jeho osobní situace. Žalobce nezmínil žádné skutečnosti, které by mohly vést správní orgán k závěru, že žalobce byl v Saúdské Arábii pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Politicky aktivní on sám, ani nikdo jiný z rodiny nebyl, žalovaný proto dospěl k závěru, že podmínky cit. ustanovení nejsou ve věci naplněny a soud, s ohledem na výše popsané skutečnosti, mu musel dát zcela za pravdu. Skutečnost, že žalobce nebyl přijat ke studiu na VŠ a nechce celý život pracovat jako dělník je pochopitelná, nemůže však v žádném případě vést k závěru, že se jedná o skutečnost azylově relevantní. Takovou skutečností může být z pohledu azylového práva pouze skutečnost, podřaditelná pod některé z ustanovení zákona o azylu, další skutečnosti je potřebné řešit v ČR pomocí zákona o pobytu cizinců. Žalobce zcela evidentně nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, ale ani nebyl osobou, u níž by bylo možné prohlásit, že v Saúdské Arábii mohla pociťovat důvodný strach z pronásledování z důvodů, upravených a vyjmenovaných v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Právní úprava včetně zvyklostí Saúdské Arábie, vyžadující u osob, přicházejících z jiné země za prací, určitou registraci a povolující další pobyt i rodinným příslušníkům, nemůže být pojmána jako pronásledující faktor ve smyslu § 12 písm. b) vůči určité komunitě občanů, neboť ti jsou povinni se jí řídit. Z uvedeného důvodu nemohl soud v rozhodnutí žalovaného, učiněném v tomto smyslu, nalézt pochybení, pro které by rozhodnutí mohl jako nesprávné zrušit. Správní orgán svůj závěr odůvodnil velmi podrobně na str. 4 – 6 rozhodnutí ze dne 27. 1. 2015 a přezkoumatelným způsobem argumentoval v soudem uvedeném smyslu, soud proto nemohl přistoupit na námitky žalobce o nedostatečném

vypořádání se s žalobcem sdělenými skutečnostmi. Žalobce nesplňuje svým příběhem podmínky ust. § 12 zákona o azylu a soud plně na seriózní argumentaci žalovaného v tomto smyslu odkazuje.

Z výše uvedených skutečností pak plyne, že žalobce nesplňuje podmínky ustanovení § 13, ani § 14b) zákona o azylu. Pokud se týká správní úvahy, která byla učiněna žalovaným co do možného udělení azylu z důvodů humanitárního charakteru, soud je přesvědčen, že žalovaný shromáždil dostatečné podklady pro to, aby zjistil jak žalobcův zdravotní stav, tak další podmínky pro závěr o tom, zda je možné uzavřít, že v případě žalobce existují důvody, hodné zvláštního zřetele v azylovém smyslu. Takový důvod žalovaný nenašel, žalobce ani humanitární důvody nenamítal, soud proto žádné zneužití správního uvážení nemohl konstatovat.

V žalobních námitkách žalobce namítal, že žalovaný měl dospět k závěru, že splňuje podmínky ust. § 14a) zákona o azylu, podmínky zahraničních pracovníků jsou v Saúdské Arábii špatné a žalobci může hrozit vážná újma. Její hrozbu však v případě žalobce soud neshledal, plně odkazuje na informace, které shromáždil žalovaný a z nichž těžil při odůvodnění rozhodnutí na str. 8 – 9, kde shledal jako možné potíže návratu žalobce pouze potíže administrativního charakteru. Tyto řádně popsal a odůvodnil i nepodloženost a nereálnost žalobcových námitek ohledně možného naplnění podmínek hrozby jakékoliv azylově relevantní vážné újmy, konečně, odkázal i na znění podkladových informací, které o žádném podobném stavu v zemi původu nehovoří. Soud pak doplňuje, že z příběhu žalobce je patrné, že ze Saúdské Arábie odjel za zlepšením své osobní budoucnosti, nikoliv proto, že by mu zásadnějším způsobem hrozila jakákoliv azylově relevantní újma, bylo tedy na něm, aby svoji situaci řešil případně na základě institutů zákona o pobytu cizinců, nikoliv však prostřednictvím zákona o azylu, který upravuje mezní životní situace běženců, ohrožených zásadním nebezpečím. Vzhledem k tomu, že v případě žalobce žádná taková situace neexistuje, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, tuto pak v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje zněním ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., ve věci úspěšný správní orgán náhradu nákladů řízení nežádal. Soudem ustanovenému zástupci žalobce byla přiznána náhrada nákladů právního zastoupení žalobce v řízení před krajským soudem samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 15. ledna 2016

JUDr. Jana Kábrtová, v. r.
samosoudkyně